

NYÚL ÚR

A NYULAKAT MINDENKI ISMERI. Nyuszisbögre, nyuszismamusz, nyuzsikásviccek, nyuszimesék, csokinyuszi. A *Lepus europaeus* latin megnevezést hallva azonban már kevesen gondolnak a nyulak idealizált világára, ekkor ugyanis a magyar táj szerethető külsejű, bujkáló, félénk teremtése sejlik fel: a mezei nyúl, mely nem a házinyulunk őse, hanem az embertől függetlenül, de az ember által alakított tájban élő kistestű, őshonos növényevőnk. Hosszú fülei nemcsak kiváló hallással vértetik fel, de egyedi külsőt is kölcsönöznek neki. És egyáltalán: a nemcsak hegyvidéken túrázók, kirándulók számára üdítő látványosság a tavaszi földeken bagzó, kergetőző, bokszoló nyulak megfigyelése.

Szaglása, látása szintén a menekülő életmódhoz specializálódott. Nem áll természetvédelmi oltalom alatt, mégis fontos része a hazai ökoszisztémának. Igazi élőhelyei a kis parcellás, változatos növényi kultúrákkal tarkított mezőgazdasági táblák. Az ide beékelődő, kevésbé bolygatott területek, árkok, sövények, fasorok, nádasok, patakok, zsombékosok a táplálkozásához és szaporodásához is megfelelő körülményeket biztosítanak. A nagy kiterjedésű monokultúras területeken viszont csak kisebb számban él, csakúgy, mint például a hatalmas, összefüggő hortobágyi pusztákon.

A jelenlegi nyúlállomány a 30 évvel ezelőttinek csupán töredéke, annak ellenére, hogy egy termékenyebb nőstény évente átlagosan 8-12 nyúlfinak ad életet. Sokan élnek abban a tévhitben, hogy a legfőbb pusztítóik a védett ragadozó madaraink, a valóságban azonban túlnyomó részüket rókák ejtik el. A rájuk leselkedő veszélyek ennél persze lényegesen sokszínűbbek. A nyúl sötétedés utáni aktivitásához alkalmazkodott nagyméretű szeme majdnem 360 fokos látást tesz lehetővé, azonban ez sem véd tökéletesen az éjszakai portyázás közben a közutakon átkelve... Komoly veszélyforrás a vegyszerrel kezelt, gyomirtózott terület is, mert itt erősen lecsökken a változatos növényi táplálékforrás, s az egyedek alutápláltabbak és betegségeknek is kevésbé állnak ellen. De a közvetlen, veszélyes mezőgazdasági technológiával is dacolniuk kell: a nagy sebességgel közlekedő sorközművelő gépek ugyanúgy tetemes károkat okozhatnak a kukoricásban elfektetett kisnyulakban, mint a lucernában végzett gépi kaszálás. És akkor az orvvadászatról még nem is szóltunk. Persze a vadgazdálkodásban betöltött szerepük is kifejezetten jelentős, sok alföldi vadásztársaság számára az egyik legfőbb bevételi forrást jelentik.

SZÖVEG ÉS KÉP: MORVAI SZILÁRD